

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Sloepie

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 17 oktober 2022

Samenvatting

De inspectie heeft op 19 september een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op Peuterleerplek Sloepie.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2022 een themaonderzoek uitvoeren naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor de voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers goed rekening houden met wat de peuters nodig hebben. Zij werken met een erkend vve programma, gericht op spelplezier, waarmee zij de brede ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, sociaal emotionele ontwikkeling en motoriek. Ze zetten hierbij gericht in op taalstimulering en woordenschatontwikkeling en passen hun keuzes voor aanbod en aanpak aan aan wat de kinderen nodig hebben. Bovendien is er op de peuterleerplek aandacht voor een uitnodigende, stimulerende inrichting van de ruimtes die aansluit bij de belevingswereld van de kinderen. De pedagogisch medewerkers passen deze ruimtes bij ieder thema weer aan, waardoor de peuters spelenderwijs steeds weer nieuwe dingen kunnen uitproberen en leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met de peuters gaat en registreren dit zorgvuldig. De pedagogisch medewerkers zijn zeer ervaren en deskundig en weten hoe en wanneer ze de peuters op hun niveau het beste kunnen aanspreken, stimuleren en uitdagen. Verder zorgen zij voor een warme en positief stimulerende sfeer in de groep.

Kinderopvangorganisatie:
Jongleren

LRK-nummer: 158007025

Totaal aantal doelgroepeuters: 11
(tijdens de onderzoeksdag), verdeeld
over twee groepen

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun kind gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de (doelgroep)peuter vier jaar wordt, over aan de leerkracht van groep 1-2 van de basisschool. Dit gebeurt volgens een zorgvuldige procedure van warme overdracht.

De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de peuteropvang en dat hun kind er met plezier naar toe gaat en veel leert op taalgebied.

Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers regelmatig scholingen om bij te blijven en beter te worden in hun werk.

Wat kan beter?

De peuterleerplek is gehuisvest in een basisschool. Hoewel er wel degelijk contacten en samenwerking is tussen beide instellingen zou deze samenwerking aanzienlijk versterkt kunnen worden in het belang van een goede doorgaande lijn.

De peuterleerplek heeft nog een slag te maken in het verantwoorden van de bereikte resultaten van de voorschoolse educatie. De pedagogisch medewerkers, de coach en de leiding van de peuterleerplek gaan na in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1-2 van de basisschool gaan. Hierin komen de vorderingen die de peuters aantoonbaar maken duidelijk in beeld. Maar of deze ontwikkeling over het geheel gezien beantwoordt aan de verwachtingen is nog niet duidelijk. Dit komt ook doordat de verwachtingen nog niet expliciet zijn omgezet in concreet te behalen resultaten. Dit is wel belangrijk in het kader van van resultaatgericht werken. Dit is overigens niet alleen van belang voor de pedagogisch medewerkers, maar ook op het niveau van de leiding en de houder behoeft de verantwoording over de resultaten een verbetering.

Het programma dat de pedagogisch medewerkers hanteren voor de voorschoolse educatie beoogt tevens om ouders te betrekken bij de activiteiten op de peuteropvangplek. En ook om hen te stimuleren om thuis met hun peuter te lezen en hen nieuwe dingen te leren die ook op het kinderdagverblijf aan de orde komen. Deze onderdelen zijn mede gezien de taalproblematiek, die speelt bij een deel van de ouders, moeilijk van de grond te krijgen. Ook de corona-problematiek heeft hierbij niet geholpen. De peuterplek spant zich wel in om de ouderbetrokkenheid te vergroten, onder andere door het aanstellen van een oudercoach en het inrichten van een ouder-kind ruimte.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	6
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	8
4.	Reactie van de houder	14

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie, de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuterleerplek Sloepie.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de beide groepen, documenten geanalyseerd en gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, de locatiemanager en de pedagogisch coach. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager, de pedagogisch medewerkers en de coach.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuterleerplek Sloepie.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuterleerplek Sloepie als Voldoende. De meeste standaarden hebben we als Voldoende gewaardeerd, de standaard pedagogisch educatief handelen zelfs als Goed. Op het gebied van de samenwerking en de (verantwoording van) de behaalde resultaten vinden wij de waardering Kan beter gerechtvaardigd.

Context

De peuterleerplek Sloepie is gehuisvest in de basisschool Het Galjoen in de wijk Transvaal in Den Haag. De samenstelling van de wijk is intercultureel met veel verschillende nationaliteiten. Dit betekent dat veel kinderen met achterstanden in de Nederlandse taal instromen in de peuterleerplek. Om die reden horen de meeste kinderen tot de doelgroep voor wie de voorschoolse educatie bestemd is die de peuterleerplek aanbiedt. Sloepie verzorgt dit programma in twee parallelle groepen.

De pedagogisch leidsters zijn merendeels zeer ervaren en al langere tijd verbonden aan de peuterleerplek. Zij vormen een hecht team. De medewerkers worden in hun werk ondersteund door een ervaren pedagogisch coach. De locatieleider (gebiedsmanager) van Sloepie is nog relatief nieuw op de locatie.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 10 mei 2022 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven we per kwaliteitsgebied de waarderungen en de resultaten van het onderzoek op peuterleerplek Sloepie.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			⊘
OP6 Samenwerking	•		

De standaard *OP1 (Aanbod)* waarden we als Voldoende. De pedagogisch medewerkers van de peuteropvang gebruiken een erkende vve-methode. Deze gaat uit van het spelplezier van de peuters en sluit nauw aan bij hun belevingswereld. Hiermee wordt de ontwikkeling van de peuters systematisch gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Tevens maken zij bewuste keuzes in de uitwerking van de thema's, rekening houdend met de kenmerken van de kinderen en met wat al eerder aangeboden is. Het aanbod is zodanig van opzet en inhoud dat het de kinderen gericht voorbereidt op een goede start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en functioneel in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt. De spelbeleving van de peuters is uitgangspunt, niet zozeer de ontluikende geletterdheid en gecijferdheid. Ook zijn er voldoende ingerichte speelhoeken en bijbehorende spel- en leermaterialen aanwezig, waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

Het aanbod voorziet ook in de mogelijkheid om ouders thuis te laten oefenen met hun kinderen op de diverse ontwikkelingsgebieden. Dit onderdeel komt tot nu toe moeizaam van de grond, zo blijkt uit onze gesprekken met de medewerkers en de ouders.

De standaard *Zicht op ontwikkeling (OP2)* waarden we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument dat ook in de kleutergroepen van de naastgelegen basisschool gebruikt wordt.

Zij registreren hun observaties op zorgvuldige wijze en verwerken deze in een digitale omgeving zodat de bevindingen makkelijker verwerkt, overgedragen en met ouders gedeeld kunnen worden.

De pedagogisch medewerkers benutten de observatiegegevens om waar nodig extra ondersteuning of uitdaging te bieden aan de kinderen. De pedagogisch medewerkers bespreken de ontwikkeling van de kinderen op (drie) vaste momenten in het jaar met de ouders. De ouders met wie wij gesproken zijn tevreden over hoe dit verloopt.

Als de peuters (extra) zorg nodig hebben die de pedagogisch medewerkers zelf niet kunnen bieden, dan zorgen zij voor doorverwijzing naar en aanmelding bij externe zorginstanties. Wel merken zij dat dit soms moeizaam verloopt vanwege wachtlijsten. Dit ligt soms zware druk op de pedagogisch medewerkers om de zorgproblematiek van specifieke peuters niet ten koste te laten gaan van de andere kinderen in de groep, waardoor in een enkel geval noodmaatregelen nodig zijn.

De standaard *Pedagogisch-educatief handelen (OP3)* waarderen we als Goed. Dit omdat de pedagogisch medewerkers in houding en aanpak laten blijken dat ze hun vak goed verstaan. Door middel van (doel)gerichte en doordachte activiteiten, aangepast aan het tempo en de belangstelling van de kleuters slagen zij erin hen tot leren te brengen. Dit gebeurt in een stimulerende, warme sfeer.

Tijdens het onderzoek hebben we samen met de GGD-inspecteur het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat, waarin de regels en routines duidelijk zijn en de kinderen regelmatig positief aangemoedigd en gecompimenteerd worden. Dit zorgt ervoor dat de peuters zich op hun gemak voelen en actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers structureren het programma zo dat de peuters in hun eigen tempo dingen kunnen uitproberen en leren. Dit doen zij met geschikte opdrachten, kringactiviteiten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel.

Tijdens de observaties zagen we ook dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over het dagdeel verdelen en dat ze de tijd effectief benutten. Ze stemmen de instructies, spelbegeleiding en opdrachten af op de mogelijkheden en behoeften van de peuters. Ze gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen en gaan steeds na of peuters de opdrachten begrijpen.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. Dit gebeurt zowel individueel

als in kringactiviteiten en kleine groepjes.
De pedagogisch medewerkers nodigen de peuters steeds uit tot interactie, ook met elkaar. Zij stimuleren hen daarmee om dingen te vertellen en uit te proberen.

De standaard *Samenwerking (OP6)* waarderen we als *Kan beter*. De peuteropvangplek werkt samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroeppeuters uit te wisselen. Er zijn vaste afspraken over de wijze waarop de gegevens van de peuters aangeleverd worden aan de basisschool. Overigens benutten niet alle basisscholen deze informatie even effectief, zo melden de pedagogisch medewerkers.

In het geval van Sloepie is de peuteropvangplek al geruime tijd gevestigd in basisschool Het Galjoen. Er zijn al enkele voorzichtige stappen gezet om de doorgaande lijn in het aanbod en de zorg, alsmede de warme overdracht vloeiend te laten verlopen op deze locatie. Maar dit kan, juist vanwege de letterlijk korte lijnen, veel beter georganiseerd worden. De contacten tussen pedagogisch medewerkers en kleuterleerkrachten zouden aanzienlijk geïntensiveerd kunnen worden. Dit om tot goede werkafspraken en afstemming te komen over het aanbod, het gebruik van het kindvolgsysteem, de zorg en de informatieuitwisseling over de ontwikkeling van de kinderen.

De ouders met wie wij gesproken hebben, zijn tevreden over hoe de informatievoorziening vanuit de peuteropvangplek verloopt. Maar van gerichte educatieve samenwerking, waarin ouders actief verder gaan met speel/leeractiviteiten die in de peuteropvang tijdens de thema's aan de orde komen, is nog geen sprake. Het taalprobleem speelt hierin soms ook een belemmerende rol. De peuterleerplek probeert de ouderbetrokkenheid op dit vlak wel een impuls te geven door de aanstelling van een oudercoach. Ook is sinds kort een speciale ruimte (Jong Samen Lokaal) ingericht waarin ouders, kinderen en de oudercoach elkaar op gezette tijden kunnen ontmoeten en bijpraten.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

We waarderen de standaard *Resultaten (OR1)* als *Kan beter*. De peuterleerplek gaat uit van hoge verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de

voorschoolse periode. Het peutervolgsysteem biedt houvast op het gebied van de gewenste ontwikkelingsgroei van de peuters, gerelateerd aan hun leeftijd. Daarmee krijgen de pedagogisch medewerkers en de leiding inzicht in hoe de peuters zich ontwikkelen en of zij zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1-2 van de basisschool gaan.

Of de resultaten van de voorschoolse educatie van de peuterleerplek daarmee over het geheel genomen naar verwachting en/of naar wens zijn is echter niet duidelijk. Daartoe ontbreken concrete doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden, die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. Dit geldt zowel op individueel kindniveau als op locatieniveau over meerdere jaren bekeken. Hierin kan de peuterleerplek zich verbeteren. Een versterkte resultaatgerichtheid maakt het voor alle betrokkenen beter mogelijk om na te gaan wat werkt en waaraan nog gewerkt kan worden om de voorschoolse educatie succesvol te laten zijn voor zoveel mogelijk kinderen.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	
KA2 Kwaliteitscultuur		●	
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

De standaard *Kwaliteitszorg (KA1)* waarderen we als Voldoende. De houder van het kindcentrum heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorscholen opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt en bevordert. De GGD houdt jaarlijks toezicht op de basiskwaliteit.

De peuteropvangplek heeft duidelijk voor ogen wat zij beoogt met de voorschoolse educatie. Zij heeft van het stichtingsbrede pedagogisch beleidsplan een daarvan afgeleid locatiespecifiek pedagogisch en ouderbeleidsplan gemaakt. Hierin wordt de specifieke invulling van de voorschoolse locatie op de locatie verduidelijkt. Bij de totstandkoming hiervan zijn ook ouders betrokken. De leiding van de opvang evalueert regelmatig via evaluaties en tevredenheidsonderzoeken onder de externe en interne partners of de doelen bereikt worden en welke onderdelen van het beleid en de uitvoering daarvan verbetering behoeven. Hierbij betreft zij tevens het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers. De respons van ouders maar ook van het personeel

zou overigens nog wel vergroot kunnen worden.
De resultaten van de voorschoolse periode zouden een meer prominente plek kunnen krijgen in de effectmeting van het voorschoolse programma en de daaruit voortvloeiende verbeteractiviteiten. Het ligt voor de hand om hierbij bij ook data over het vervolgsucces van de leerlingen in het basisonderwijs te betrekken.

De standaard *Kwaliteitscultuur (KA2)* waarderen we als Voldoende. Het beleid van de houder en de leiding van de peuterleerplek om kwalitatief goede voorschoolse educatie in de praktijk te realiseren, is breed gedragen onder alle medewerkers. Daarnaast is er bij eenieder bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie steeds weer verder te verbeteren.

Er is sprake van een duidelijke taak- en verantwoordelijkheidsverdeling binnen de peuterleerplek waardoor iedereen zich betrokken en medeverantwoordelijk voelt voor het succes van de voorschoolse educatie.

De inzet van de op de locatie ingezette VVE-coach draagt bij aan een cultuur van professionele samenwerking en deskundigheidsbevordering. De pedagogisch medewerkers werken onder aansturing van de locatiemanager en de houder aan het behoud en de verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden op peil te houden en/of te versterken.

Wij zien mogelijkheden in de samenwerking met andere peuterleerplekken binnen de stichting om meer en gericht van elkaars deskundigheden gebruik te maken. Locatieoverstijgende leeractiviteiten, collegiale consultaties en wederzijdse bezoeken zouden een bijdrage kunnen leveren aan een verdere versterking van een professionele cultuur van met en van elkaar leren. Dit geldt minstens net zo in de samenwerking met de kleuterleerkrachten van de basisschool waarin Sloepie gehuisvest is.

De standaard *Verantwoording en dialoog (KA3)* waarderen we als Voldoende.

De leiding van de peuteropvang verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroeppeuters en over het aantal maanden dat zij voorschoolse educatie hebben gehad. Verder informeert de peuteropvangplek zich via de website over haar beleid en worden ouders geïnformeerd via de ouderapp en nieuwsbrieven. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de peuterleerplek hen adequaat en tijdig op de hoogte stelt van de thema's, activiteiten en algemene ontwikkelingen op de peuteropvangplek.

De peuterleerplek zou zich in de toekomst beter kunnen verantwoorden over de bereikte resultaten. Dit door hierbij gebruik maken van de terugkoppelingsgegevens van de basisschool waar de meeste peuters na afloop van de voorschoolperiode naartoe doorstromen. Dit kan inzicht geven in de factoren die de ontwikkeling van de kinderen tijdens de voorschoolse periode al dan niet positief hebben beïnvloed en tevens hoe dit doorwerkt in de verdere ontwikkelen van de kinderen tijdens de kleuterperiode.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Wij kijken terug op een prettig en opbouwend bezoek waarbij zowel door de inspecteur vanuit de onderwijsinspectie als door de GGD inspecteur aandacht is besteed aan het creëren van een prettige, ontspannen sfeer als voorwaarde voor de constructieve gesprekken die in wisselende samenstelling hebben plaatsgevonden. Hartelijk dank daarvoor.

Het doet het ons goed te lezen dat het pedagogisch educatief handelen met een “goed” wordt gewaardeerd. Wij herkennen ons in de beschrijving dat op deze PLP een team werkt dat het vak goed verstaat en dat ondersteuning geniet van een ervaren coach.

We herkennen ook de aandachtspunten die genoemd zijn in de doorgaande lijn met de basisschool en nemen deze mee in onze inhoudelijke gesprekken met basisschool Het Galjoen. Wij hebben onszelf tot doel gesteld hierbij verder te verkennen hoe de visie van Jongleren op ontwikkelingsgericht werken zich verhoudt tot de adviezen op het gebied van versterking van het resultaatgericht werken. En hoe en welke impactmeting op de lange termijn vanuit de gezamenlijkheid met het onderwijs tot een nog gericht aanbod kan leiden.

Wij danken de inspecteurs ook langs deze weg nogmaals hartelijk voor het aangename bezoek.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

